

Til lovforslag nr. L 176. Betænkning afgivet af Socialudvalget den 13. april 2000

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social service

(Merudgiftsydelse, godkendelse af private botilbud for voksne, revision af støtte- og kontaktpersonordningen og revision af reglerne om særlige personlige hjælpemidler)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til socialministeren, som denne har besvaret mundtligt og skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og mundtlige henvendelser fra:

Landsforeningen af Opholdssteder og Skolebehandlingstilbud,

Det Socialpædagogiske Projekt, Palleshøj og Landsforeningen Ligeværld.

Der er af socialministeren og nogle mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Udvalget har under behandlingen af lovforslaget lagt vægt på, at der i forbindelse med godkendelse og tilsyn af private botilbud for voksne eller familier med børn skal udvises det fornødne hensyn til disse tilbuds særlige forhold med hensyn til økonomi og administration og til deres tilrettelæggelse af den socialpædagogiske bistand.

Udvalget har endvidere lagt vægt på, at indførelsen af en generel godkendelse af og løbende tilsyn med botilbud for voksne skal sikre gennemsigtighed i de tilbud, der stilles til rådighed, hvorved der sikres offentlig indsigt i den måde, hvorpå botilbudene bliver drevet.

Udvalget finder generelt, at tilsynet skal tilrettelægges, så det er med til at udvikle og ikke ensrette viften af de forskellige former for bo- og behandlingstilbud til voksne og familier, hvis behov for særlig støtte ikke kan tilgodeses i de offentlige tilbud.

Udvalget finder derfor, at tilsyn og godkendelse af disse botilbud således ikke kan tilrettelæg-

ges efter en ensartet skabelon bygget op omkring andre tilbud til børn og voksne, men at det skal tilrettelægges ud fra hensyn til det enkelte bosteds særlige målgruppe.

Udvalget finder det centralt, at den forvaltningspraksis, der etableres på voksenområdet, kommer til at fastholde disse botilbuds særlige styrke, som bl.a. er, at man hurtigt kan omstille sig til konkrete målgrupper og enkeltpersoner med særlige behov, herunder også ændre eller udvide støtten.

Udvalget bemærker derfor særligt, at socialministeren har taget højde for dette problem ved at understrege, at en budgetgodkendelse ikke er tænkt som en minutøs gennemgang af hver enkelt post på budgettet, men som et overordnet skøn over, om budgettet hænger sammen, om det er realistisk, og om det sikrer kvalitet i forhold til brugerne, jf. socialministerens svar på spørgsmål nr. 27.

Udvalget bemærker endvidere, at et botilbud vil kunne anvende et overskud fra et bestemt år til f.eks. konsolidering og udvikling af tilbudet, hvis der redegøres for denne anvendelse, jf. socialministerens svar på spørgsmål nr. 28. Det fremgår af samme svar, at det er botilbudet, der bestemmer, hvad anbringelsen koster, og at det er den anbringende myndighed, der bestemmer, hvad den vil betale. Efter udvalgets opfattelse indebærer det også, at prisen i nogle tilfælde efter den anbringende myndigheds beslutning kan suppleres med ekstrabevilling til f.eks. særlig støtte, helt særlig aktivitet eller lignende for bestemte beboere.

Bet. o. lovf. vedr. social service

Det fremgår endvidere af socialministerens svar på spørgsmål nr. 18, at det ikke forudsættes, at den stedlige amtskommune skal vurdere, om konkrete anbringelser er i overensstemmelse med en generel godkendelse, medmindre der sker anbringelse, der klart falder uden for den målgruppe, som tilbudet er godkendt til at modtage.

Udvalget lægger herudover vægt på, at det i forbindelse med godkendelse af et opholdssted vil være relevant for amtskommunen at få kendskab til de enkelte medarbejders forhold, herunder uddannelsesbaggrund og eventuel straffeattest, og at amtskommunen i forbindelse med tilsynet også skal have indsigt i tilbudets sammensætning af personale, men at godkendelsen vedrører opholdsstedet som sådan og derfor kun indirekte angår den enkelte medarbejder, jf. socialministerens svar på spørgsmål nr. 7. Udvalget fortolker det sådan, at ansættelses- og ledelseskompetencen hermed generelt ligger hos tilbudets ledelse.

Udvalget er opmærksom på, at der vil blive tale om en balancegang, som betyder, at godkendelses- og tilsynsmyndigheden må udvise stor fleksibilitet i den måde, hvorpå ordningen skal forvaltes. Det fremgår bl.a. af socialministerens svar på spørgsmål nr. 5, at det ved godkendelse og tilsyn er vigtigt at have for øje, at de private botilbud til voksne fortsat kan fungere som fleksible alternativer til offentlige tilbud, både hvad angår personalesammensætningen og det socialpædagogiske indhold.

Udvalget har derfor med interesse noteret sig, at Socialministeriet vil iværksætte en undersøgelse af anvendelsen af denne type tilbud, så der kan tilvejebringes en beskrivelse af, hvor mange tilbud der findes, hvordan de fordeler sig størrelsesmæssigt, og til hvilke målgrupper de benyttes. Udvalget lægger også megen vægt på, at Socialministeriet vil følge udviklingen på området med henblik på at sikre en fortsat bredde i tilbudene.

Herefter indstiller et flertal (udvalget med undtagelse af Socialistisk Folkeparti og Enhedslistens medlemmer) lovforslaget til vedtagelse med det af socialministeren stillede ændringsforslag. De enkelte partier vil ved 2. behandling redegøre for deres stilling til de af Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkeparti og Enhedslistens medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til vedtagelse med de stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Til § 1

Af *socialministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

1) I den under nr. 2 foreslåede § 94 a indsættes i stk. 1 efter »botilbud efter«: »§ 40, stk. 2, nr. 4, og«.

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (EL):

2) Efter nr. 4 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 97, stk. 4, 3. pkt., indsættes efter »hjælpe midler forstås« ordene: »kørestole, som forudsætter individuel tilpasning og nødvendigvis må benyttes i hovedparten af dagens timer,«.

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (SF):

3) I den i nr. 5 foreslåede ændring af § 146 ændres »2003-2004« til: »2000-01«.

Bemærkninger

Til nr. 1

På baggrund af overvejelser i forbindelse med samrådet den 6. april 2000 blev det mellem Folketingets Socialudvalg og socialministeren aftalt, at døgnophold for familier uden for hjemmet efter servicelovens § 40, stk. 2, nr. 4, skal omfattes af den generelle godkendelsesordning.

Efter servicelovens § 40, stk. 2, nr. 4, kan kommunen beslutte at etablere døgnophold for både forældremyndighedens indehaver, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien.

Loven stiller ikke krav om, hvor et sådant ophold skal foregå. Det er således op til den kommune, der etablerer døgnopholdet, at sikre sig, at dette foregår under betryggende former.

Med ændringsforslaget vil tilbud vedrørende døgnophold for voksne blive omfattet af et godkendelseskrav.

Det er ministeriets opfattelse, at fastsættelse af nærmere retningslinjer må bero på en undersøgelse af området, herunder inddragelse af bl.a. de kommunale parter.

Det vil dog være nødvendigt, at der i den nærmere fastsættelse af retningslinjer for godkendelse og tilsyn tages højde for, at tilbudet gives som en foranstaltning, der anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte.

Økonomiske konsekvenser

Ændringsforslaget medfører amtskommunale merudgifter til godkendelse og tilsyn med familiedøgnopholdssteder. Forslaget skal forhandles med de kommunale parter.

Til nr. 2

Det foreslås, at kørestole, der i udstrakt grad må betragtes som kropsbårne og personlige

hjælpemidler, omfattes af reglerne om frit leverandørvalg.

Til nr. 3

Enhedslisten finder det uacceptabelt at udskyde revisionen i 3 år, men erkender samtidig, at en god evaluering ikke kan nås i indeværende folketingsår. Enhedslisten finder det især vigtigt, at der sættes fokus på afgrænsningen af særlige personlige hjælpemidler. Hvis man som handicappet har brug for en specialfremstillet kørestol, er der efter Enhedslistens mening tale om et særligt personligt hjælpemiddel. Det vil i øvrigt være fornuftigt i forbindelse med revisionen at inddrage handicaporganisationerne i evalueringen som foreslået af DSI i deres høringssvar.

Jørn Pedersen (S) Inger Bierbaum (S) Karen J. Klint (S) Else Marie Mortensen (S)

Grete Schødts (S) Villy Søvnald (SF) fmd. Yvonne Herløv Andersen (CD) Anders Samuelson (RV)

Jette Gottlieb (EL) Erik Larsen (V) Else Winther Andersen (V) Tove Fergo (V)

Eva Kjer Hansen (V) Jens Heimbürger (KF) Knud Erik Kirkegaard (KF) Inge Refshauge (DF)

Tove Videbæk (KRF) nfmd.

Frihed 2000 havde ikke medlemmer i udvalget.